

Analyse:

Grænsehandlen koster den danske stat over seks mia. kroner i tabte indtægter

Resumé

DSK har estimeret, at danskernes samlede grænsehandel med dagligvarer i 2024 beløb sig til over 9 mia. kroner. Fødevarer og andre dagligvarer handles hovedsageligt i Tyskland og Sverige.

Hvis dette indkøb i stedet havde fundet sted i Danmark, ville det have medført ekstra indtægter fra moms, skat og afgifter i milliardklassen.

Den "manglende" moms alene svarer til 1,8 – 1,9 mia. kroner – og de "manglende" punktafgifter svarer mindst til 1,8 mia. kroner. Med andre ord går den danske statskasse glip af mindst 3,6 mia. kroner alene i moms og afgifter som følge af danskernes grænsehandel.

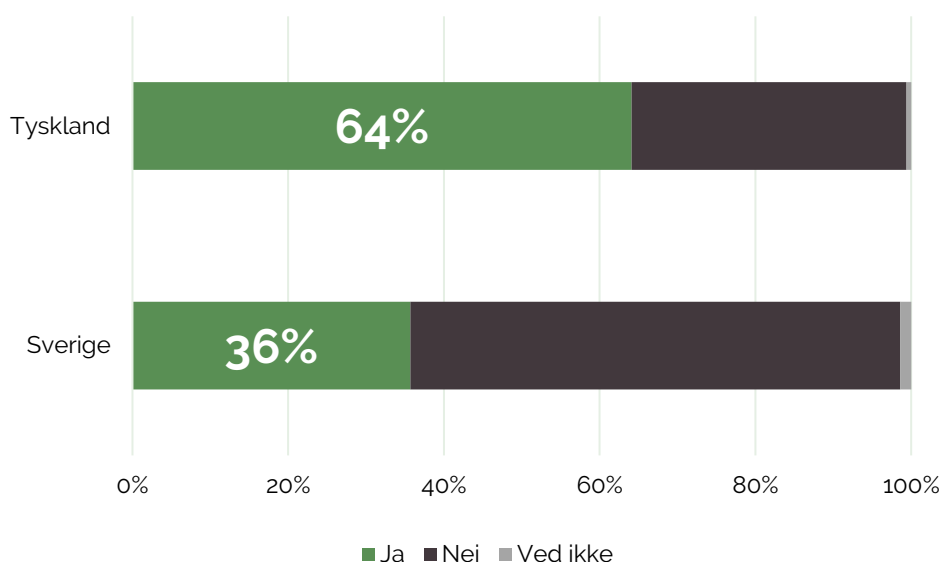
Dertil kommer de tabte indtægter, der følger af, at den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen finder sted i udlandet frem for i danske butikker. Når danskerne handler i f.eks. Tyskland, giver det således omsætning i tyske dagligvarebutikker og beskæftigelse i Tyskland – og dermed også tyske indtægter fra person- og selskabsskatter. Det kan estimeres, at den danske stat går glip af næsten 340 mio. kroner på dette punkt. Det er skatter, der uden grænsehandel med dagligvarer ville være tilfaldet danskernes fælleskasse.

Samlet set kan det altså skønnes, at grænsehandlen med dagligvarer betyder, at den danske stat går glip af i omegnen af fire mia. kroner i indtægter fra moms, afgifter og skatter. Det er penge, som kunne være brugt på forsvar, infrastruktur, velfærd, skattelettelser eller andet i Danmark frem for i de lande, hvor danskerne grænsehandler.

Danskerne grænsehandler dagligvarer for over 9 mia. kroner

Det er ingen nyhed, at danskerne ivrigt handler dagligvarer i udlandet. Danskernes grænsehandel i både Tyskland og Sverige skal tælles i milliarder af kroner. Mere end seks ud af ti danskere har handlet i Tyskland inden for det seneste år; det samme gælder for mere end hver tredje, når det spørges til indkøb i Sverige.

Andel, der har grænsehandlet i Tyskland hhv. Sverige inden for det seneste år

Kilde: Norstat for DSK, april 2025. N = 507.

Note: Respondenterne har besvaret følgende spørgsmål: "Har du handlet i Tyskland inden for det seneste år?" hhv. "Har du handlet i Sverige inden for det seneste år?"

Med afsæt i disse tal kan det skønnes, at danskerne i 2024 samlet set grænsehandlede dagligvarer for over 9 mia. kroner.¹ For dagligvarernes vedkommende er det især varer, der i Danmark er særligt afgiftsbelagte – som f.eks. slik, chokolade og øl – der ryger i indkøbskurven, når danskerne grænsehandler.

Men det er langt fra kun den danske dagligvarehandel, der taber på denne omfangsrige grænsehandel; det gør danskerne også selv.

¹ Dette estimat og dets baggrund er ekspliciteret i DSK's analyse "Grænsehandel 2024: Danskerne handler dagligvarer for over 9 mia. kroner".

Grænsehandel betyder lavere skatteindtægter i Danmark

Når danskerne handler dagligvarer i f.eks. Tyskland eller Sverige, er det nemlig ikke kun deres eget forbrug, de tager med sig til udlandet; det er også den økonomiske aktivitet og dermed de skatteindtægter, der følger med dette forbrug. F.eks. i form af moms, der er en af den danske stats vigtigste indtægtskilder. Når danskerne grænsehandler, betyder det således færre penge til finansiering af forsvar, velfærd, infrastruktur og meget andet.

Grænsehandel i milliardklassen betyder nemlig, at det langt fra er små beløb, der flyttes fra den danske statskasse og til f.eks. den tyske eller svenske statskasse.

Det gælder ikke mindst momsen. I Danmark lægges der 25 pct. moms på alle varer, der sælges. Når danskerne grænsehandler dagligvarer for over 9 mia. kroner, betyder det, at den danske statskasse – alt andet lige – går glip af op mod 1,9 mia. kroner i moms. Dertil kommer den moms, som statskassen går glip af som følge af grænsehandlen med andre varer.

Ud over den høje, danske moms betaler danskerne også en del afgifter, når de handler. Det er afgifter, der enten kun findes i eller generelt er væsentligt højere i Danmark end i de omkringliggende lande.²

Faktaboks: Dansk moms og danske afgifter sammenlignet med Tyskland og Sverige

Chokolade og slik har i Danmark en særskilt afgift, der ikke findes i hverken Tyskland eller Sverige. I Danmark er ølafgiften over 3 højere end i Tyskland. I Tyskland findes heller ingen afgift på vin, mens der er flere forskellige typer af vinafgift i Danmark.

I Danmark tillægges 25 pct. moms på alle varer og tjenester – herunder fødevarer (inkl. f.eks. chokolade, slik og drikkevarer). I Tyskland er den generelle moms kun 19 pct. og for fødevarer kun 7 pct.; i Sverige er den generelle moms 25 pct. ligesom i Danmark, men kun 12 pct. på fødevarer.

Kilde: OECD (2024) *Consumption Tax Trends*, s. 185 samt Skatteministeriet (2025): *Den juridiske vejledning 2025-1*, E.A.3.3.5.

² Alkoholafgifter i Sverige er en særlig undtagelse fra dette billede.

Indtægterne fra disse afgifter går den danske statskasse selvsagt også glip af, når indkøbet foretages i udlandet. Skatteministeriet har estimeret, at den danske statskasse i 2023 gik glip af 1,75 mia. kroner som følge af grænsehandlen. Det svarer til ca. 1,8 mia. kroner i 2025-priser.

Det er dog sandsynligt, at den danske stat pga. grænsehandlen går glip af mere end 1,8 mia. kroner i punktafgifter. For det første fordi grænsehandlen efter alt at dømme er taget til siden 2023, som tallet tager udgangspunkt i. For det andet fordi tallet tager afsæt i Skatteministeriets samlede skøn over grænsehandlen – et skøn, der efter alt at dømme er for lavt.³

Estimat over tabte indtægter fra moms og punktafgifter som følge af danskernes grænsehandel, 2024

	Beløb
Danskernes grænsehandel med dagligvarer i Tyskland (estimat)	7,6 – 7,9 mia. kroner
Danskernes grænsehandel med dagligvarer i Sverige (estimat)	1,4 – 1,5 mia. kroner
Samlet grænsehandel med dagligvarer, 2024 (estimat)	9,0 – 9,4 mia. kroner
Moms, hvis handlen var foregået i Danmark (20 pct. af samlet beløb)	1,8 – 1,9 mia. kroner
Punktafgifter, hvis handlen var foregået i Danmark (1,75 mia. kroner i 2023-priser fremskrevet til 2025-priser)	1,8 mia. kroner
Samlet indtægtstab fra manglende moms og punktafgifter	3,6 – 3,7 mia. kroner

Kilde: Egne beregninger baseret på DSK (2025): Grænsehandel 2024/25; Danskerne handler dagligvarer for over 9 mia. kroner, Skatteministeriet (2025): Skatteøkonomisk redegørelse 2025, s. 65 og Danmarks Statistik, Statistikbanken: PRIS113.

Note: Alle priser er angivet i 2025-priser baseret på prisindekset for marts 2025. Der er tale om en statisk beregning, der alene tager afsæt i, at den samlede grænsehandel med dagligvarer "flyttede hjem", så handlen i stedet blev foretaget i danske dagligvarebutikker. Der er således ikke taget højde for f.eks. adfældsændringer eller lignende.

³ At Skatteministeriets skøn er for lavt, skyldes flere forhold; disse er uddybet i DSK (2025): Grænsehandel 2024/25; Danskerne handler dagligvarer for over 9 mia. kroner og DSK (2024): Danskernes grænsehandel.

Det samlede billede er således, at den danske stat som følge af grænsehandlen umiddelbart og alt andet lige mister mindst 3,6 mia. kroner i indtægt.

Tabte indtægter fra indkomst- og selskabsskat

Hvis blot en del af grænsehandlen "flyttede" hjem, ville resultatet være en øget handel – ikke mindst med dagligvarer – i Danmark. Eller med andre ord: En øget økonomisk aktivitet og dermed også beskæftigelse.

Øget økonomisk aktivitet betyder også øgede skatteindtægter – både i form af personskatter, der følger af en øget beskæftigelse, og i form af selskabsskatter, der følger af en øget indtjening.

Boston Consulting Group vurderede i 2021, at grænsehandlen alene med dagligvarer ved den dansk-tyske grænse svarede til 5,5 mia. kroner (2021-priser), og at en hjemtagning heraf ville give staten en merindtægt på ca. 0,2 mia. kr. i form af indkomstskat og selskabsskat. Det svarer til, at den danske stats indtægter fra indkomst- og selskabsskat i 2021 var ca. 36 mio. kroner lavere for hver milliard, danskerne lagde i grænsehandlen. Dette relative provenuforhold, som tager udgangspunkt i BCG's estimat, kan udnyttes til at estimere de tabte skatteindtægter fra indkomst- og selskabsskat i 2024.

Overføres disse forhold til i dag – hvor det samlede estimat for danskernes grænsehandel med dagligvarer nok overstiger 9,0 mia. kroner – svarer det til, at den danske stat som følge af danskernes grænsehandel går glip af over 330-340 mio. kroner i yderligere indtægter fra indkomstskatter og selskabsskatter.

Estimat over tabt indtægt fra indkomst- og selskabsskat som følge af danskernes grænsehandel, 2024

	Beløb
Estimat over danskernes grænsehandel med dagligvarer i Tyskland og Sverige	9,0-9,4 mia. kroner
Tabte skatteindtægter pr. mia. kroner i grænsehandel (relative provenuforhold)	36 mio. kroner
Estimat: Tabte skatteindtægter som følge af danskernes grænsehandel med dagligvarer, 2024	0,33-0,34 mia. kroner

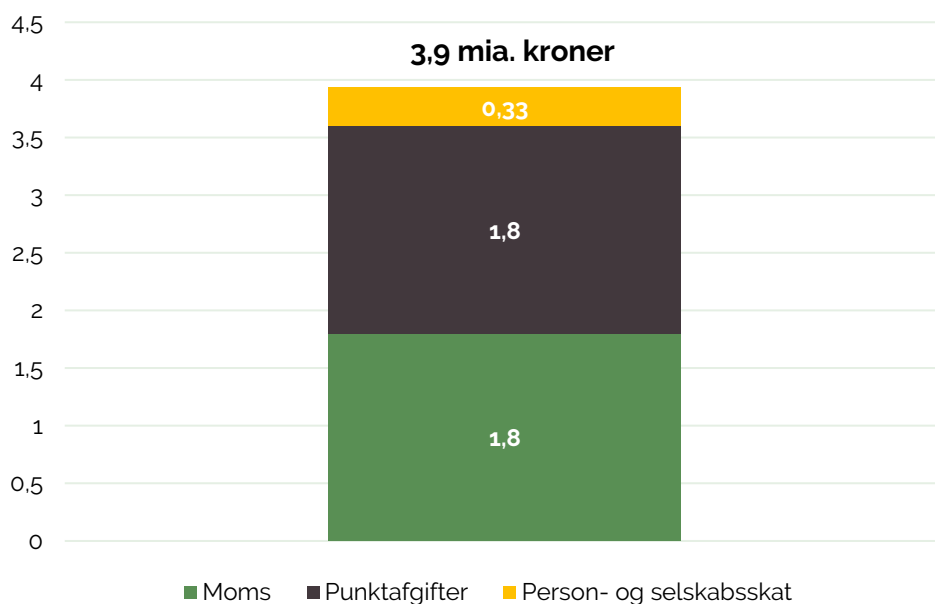
Kilde: Egne beregninger baseret på Boston Consulting Group (2021): Danskernes grænsehandel. Lukkede grænser: Covid-19 blotlægger realiteterne og Skatteministeriet (2023) samt Danmarks Statistik, Statistikbanken: PRIS112 og PRIS113.

Dette tal er selvsagt et forsigtigt skøn, da det baserer sig på Boston Consulting Groups estimat over danskernes grænsehandel alene med dagligvarer ved den dansk-tyske grænse. Men danskerne handler jo også andet i udlandet, og danskerne grænsehandler også andre steder, herunder også i Sverige.

Det samlede billede: Grænsehandlen kostede den danske stat over seks mia. kroner i tabte indtægter i 2024

Den samlede analyse viser, at danskernes grænsehandel med dagligvarer i 2024 har haft markante konsekvenser for den danske statskasse: Det kan estimeres, at den danske statskasse som følge af danskernes grænsehandel med dagligvarer alene – alt andet lige – gik glip af lige omkring fire mia. kroner i indtægter fra moms, afgifter, person- og virksomhedsskatter i 2024. Figuren nedenfor opsummerer.

Nedre estimat over tabte indtægter fra moms, punktafgifter og skatter som følge af danskernes grænsehandel med dagligvarer, 2024 (mia. kroner)

Kilde: Se ovenstående tabeller og egne beregninger.

Note: Ovenstående er baseret på det konservative skøn; de nedre værdier af estimerne. Beregningerne er afrundede og angivet i 2025-priser.

Til sammen udgør disse tre poster et samlet og konservativt skøn for det tabte statsprovenu som følge af danskernes grænsehandel i 2024. Estimatet tager udgangspunkt i, at hele grænsehandlen "flyttes hjem", og at forbruget opretholdes. Det betyder, at tallet skal læses som et statisk potentiale: en beregning af, hvad staten kunne vinde, hvis handlen var foregået inden for landets grænser – alt andet lige.

Grænsehandlen har således ikke kun effekt på moms- og afgiftsindtægterne til staten, men også afledte konsekvenser for arbejdsmarkedet og det fulde skatteprovenu. Denne analyse understreger, at grænsehandlen ikke udelukkende er et detailhandelsproblem, men også en samfundsøkonomisk udfordring.

DSK MENER

Grænsehandlen udgør ikke blot en udfordring for danske butikker – den har også tydelige konsekvenser for den samlede økonomiske aktivitet i Danmark og dermed også for statens finanser. Når danskerne køber varer i udlandet, er det ikke kun momsen og afgifterne, der går tabt, men også arbejdspladser, skattegrundlag og lokal værdiskabelse. Det hæmmer det danske velfærdssamfund og stiller de danske købmænd dårligere i konkurrencen.

Derfor foreslår DSK, at

- Der gennemføres en kritisk gennemgang af de danske punktafgifter, og opvejer om de er værd at beholde - med de ovenstående konsekvenser i mente.
- Der indføres en differentieret moms, så fødevarer i Danmark i højere grad ligestilles momsmæssigt med fødevarer i vores nabolande.
- Der bliver sat større og mere systematisk fokus på de samfundsøkonomiske konsekvenser, som grænsehandlen har, idet vi ser en stigende tendens sammenlignet med året før.

Om dette notat

Dette notat er udarbejdet af De Samvirkende Købmænd (DSK). DSK har eksisteret i over 100 år som brancheorganisation og repræsenterer i dag næsten 1.500 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience i Danmark. Vi arbejder løbende for at forbedre rammerne for de danske købmænd – også ved at skabe og dele viden og indsigt om emner, der har relevans for købmændenes dagligdag og forretning.

Denne analyse er udarbejdet i maj 2025 af analysemedarbejder Alexander Gjerum Fredbo-Nielsen og underdirektør Morten Jarlbæk Pedersen. Det er tilladt at citere fra denne analyse med henvisning til DSK.